

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

(ฉบับที่ ๓๗๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร

(ฉบับที่ ๓)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดเงื่อนไขการใช้และวิธีการแสดงฉลากวัตถุเจือปนอาหาร เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๘๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๖๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ การแสดงฉลากวัตถุเจือปนอาหารให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๖๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ยกเว้นข้อ ๔ และข้อ ๕ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

ฉลากของวัตถุเจือปนอาหาร ต้องแสดงชื่อความเป็นภาษาไทย และจะมีภาษาต่างประเทศด้วยก็ได้ โดยจะต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้เห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ง่าย

(๑) ชื่ออาหาร โดยมีคำว่า “วัตถุเจือปนอาหาร” หรือกลุ่มหน้าที่ (functional classes) ในอาหาร กำกับไว้ด้วย

(๒) เลขสารบบอาหาร

(๓) ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิตหรือผู้แบ่งบรรจุหรือผู้นำเข้า หรือสำนักงานใหญ่ แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๓.๑) วัตถุเจือปนอาหารที่ผลิตในประเทศ ให้แสดงชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิตหรือผู้แบ่งบรรจุ หรือแสดงชื่อและที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ของผู้ผลิตหรือผู้แบ่งบรรจุก็ได้ โดยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้ กำกับไว้ด้วย

(๓.๑.๑) ข้อความว่า “ผู้ผลิต” หรือ “ผลิตโดย” สำหรับกรณีเป็นผู้ผลิต

(๓.๑.๒) ข้อความว่า “ผู้แบ่งบรรจุ” หรือ “แบ่งบรรจุโดย” สำหรับกรณีเป็นผู้แบ่งบรรจุ

(๓.๑.๓) ข้อความว่า “สำนักงานใหญ่” สำหรับกรณีเป็นผู้ผลิตหรือผู้แบ่งบรรจุ ที่ประสงค์จะแสดงชื่อและที่ตั้งของสำนักงานใหญ่

(๓.๒) วัตถุเจือปนอาหารที่นำเข้าจากต่างประเทศ ให้แสดงชื่อและที่ตั้งของผู้นำเข้าโดยมีข้อความว่า “ผู้นำเข้า” หรือ “นำเข้าโดย” กำกับ และแสดงชื่อและประเทศของผู้ผลิตด้วย

(๔) รุ่นที่ผลิต โดยมีคำว่า “รุ่นที่ผลิต” กำกับไว้ด้วย หรืออาจแสดงข้อความอื่นที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้

(๕) ปริมาณของวัตถุเจือปนอาหารเป็นระบบเมตริก

(๕.๑) วัตถุเจือปนอาหารที่เป็นของแข็ง ให้แสดงน้ำหนักสุทธิ

(๕.๒) วัตถุเจือปนอาหารที่เป็นของเหลว หรือมีลักษณะครึ่งแข็งครึ่งเหลว อาจแสดงเป็นน้ำหนักสุทธิหรือปริมาตรสุทธิก็ได้

(๕.๓) วัตถุเจือปนอาหารที่มีลักษณะเม็ดหรือแคปซูล (Tablet or Capsule) ให้แสดงเป็นน้ำหนักสุทธิ และแสดงจำนวนเม็ดหรือแคปซูล

(๕.๔) วัตถุเจือปนอาหารที่มีลักษณะอื่น ๆ นอกจาก (๕.๑) - (๕.๓) ให้แสดงเป็นน้ำหนักสุทธิ

(๖) เดือนและปีที่ผลิต หรือเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค โดยมีข้อความว่า “ผลิต...(ระบุเดือนและปี)...” หรือ “หมดอายุ...(ระบุเดือนและปี)...” หรือข้อความอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน กำกับไว้ด้วย เว้นแต่วัตถุเจือปนอาหารที่มีอายุการเก็บรักษาไม่เกิน ๑๘ เดือน ต้องแสดงเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค โดยมีข้อความว่า “หมดอายุ...(ให้ระบุเดือนและปี)...” หรือข้อความอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกันกำกับไว้ด้วย เช่น ใช้ได้ถึง...(ให้ระบุเดือนและปี)... ทั้งนี้อาจแสดง “เดือน” เป็นตัวเลขหรืออักษรก็ได้

กรณีที่มีการแสดงไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ต้องมีข้อความหรือตัวอักษรที่สื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจอย่างชัดเจนถึงวิธีการแสดงข้อความดังกล่าวกำกับไว้ด้วย

(๗) ส่วนประกอบของอาหาร ให้แสดงส่วนประกอบที่เป็นวัตถุเจือปนอาหาร และส่วนประกอบอื่นที่ไม่ใช่วัตถุเจือปนอาหาร ตามลำดับ ดังนี้

(๗.๑) ส่วนประกอบที่เป็นวัตถุเจือปนอาหาร ให้แสดงชื่อและปริมาณของวัตถุเจือปนอาหารเป็นร้อยละโดยเรียงลำดับตามปริมาณจากมากไปน้อย และชื่อของวัตถุเจือปนอาหารต้องเป็นชื่อเฉพาะตามมาตรฐานทั่วไปสำหรับการใช้วัตถุเจือปนอาหารของโคเด็กซ์ (Codex General Standard for Food Additives) ฉบับล่าสุด หรือตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร และต้องมีตัวเลขตาม International Numbering System (INS) for Food Additives กำกับไว้ด้วย แล้วแต่กรณี

(๗.๒) ส่วนประกอบอื่นที่ไม่ใช่วัตถุเจือปนอาหาร ให้แสดงชื่อของส่วนประกอบอื่นเรียงลำดับตามปริมาณจากมากไปน้อย

กรณีมีส่วนประกอบอื่นมีวัตถุแต่งกลิ่นรสเป็นส่วนผสม อาจแสดงข้อความว่า “วัตถุแต่งกลิ่นรสธรรมชาติ” หรือ “วัตถุแต่งกลิ่นรสเลียนธรรมชาติ” หรือ “วัตถุแต่งกลิ่นรสสังเคราะห์” แล้วแต่กรณี แทนการแสดงชื่อของวัตถุแต่งกลิ่นรสนั้น ๆ ก็ได้ และกรณีที่ส่วนประกอบอื่นมีเครื่องเทศหรือสมุนไพรเป็นส่วนผสม อาจแสดงข้อความว่า “เครื่องเทศ” หรือ “สมุนไพร” แล้วแต่กรณี แทนการแสดงชื่อของเครื่องเทศหรือสมุนไพรนั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงวัตถุเปลี่ยนแปลงกลิ่นรสอาหาร (flavor modifiers)

(๘) วิธีการใช้ ที่เข้าใจได้ง่ายและปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยอย่างน้อยต้องระบุ

(๘.๑) วัตถุประสงค์การใช้

(๘.๒) ชนิดของอาหารที่ใช้

(๘.๓) ปริมาณการใช้ในอาหาร

(๙) คำแนะนำในการเก็บรักษา

(๑๐) ข้อจำกัดในการใช้และคำเตือนหรือข้อควรระวัง (ถ้ามี)

การแสดงข้อความตาม (๑) (๕) และ (๖) ให้แสดงในตำแหน่งที่สามารถเห็นได้ชัดเจน กรณีการแสดงข้อความตาม (๖) ไว้ที่ด้านล่างของภาชนะบรรจุ ต้องมีข้อความที่ฉลากที่สื่อได้ชัดเจนถึงตำแหน่งที่แสดงเดือนและปีที่ผลิต หรือเดือนและปีที่หมดอายุการบริโภค”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐/๑ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๕๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓๖๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐/๑ การแสดงฉลากวัตถุเจือปนอาหารที่ไม่จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค ผู้ปรุงอาหารเพื่อจำหน่าย ผู้จำหน่ายวัตถุเจือปนอาหาร หรือผู้แบ่งบรรจุวัตถุเจือปนอาหารเพื่อจำหน่าย อาจแสดงข้อความเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ และหากไม่อาจแสดงรายละเอียดตามข้อ ๑๐ ได้ อย่างน้อยให้แสดงรายละเอียดตามข้อ ๑๐ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) พร้อมทั้งต้องแสดงข้อความว่า “เป็นวัตถุดีบสำหรับแปรรูปอาหารเท่านั้น” หรือข้อความอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกันที่ฉลากหรือได้แสดงปริมาณของวัตถุเจือปนอาหารเป็นร้อยละที่ฉลาก ทั้งนี้ ให้แสดงรายละเอียดเป็นภาษาไทยที่ครบถ้วนตั้งแต่ข้อ ๑๐ (๑) ถึง (๑๐) เห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ง่ายไว้ในคู่มือหรือเอกสารประกอบการจำหน่าย

ความในวรรคหนึ่งเฉพาะการแสดงฉลากของวัตถุเจือปนอาหารที่มีส่วนประกอบของวัตถุเจือปนอาหาร ตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่ไม่จำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภค ผู้ปรุงอาหารเพื่อจำหน่าย ผู้จำหน่ายวัตถุเจือปนอาหาร หรือผู้แบ่งบรรจุวัตถุเจือปนอาหารเพื่อจำหน่าย ใน ๒ กรณีดังต่อไปนี้ อาจไม่ต้องแสดงปริมาณร้อยละของวัตถุเจือปนอาหารตามข้อ ๑๐ (๗.๑) ไว้ที่ฉลากหรือคู่มือหรือเอกสารประกอบการจำหน่าย

(๑) ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าวัตถุเจือปนอาหารเพื่อใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารของตนเอง หรือ

(๒) ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าวัตถุเจือปนอาหารจำหน่ายให้แก่ผู้แปรรูปอาหาร โดยมีข้อตกลงการให้ข้อมูลตามข้อ ๑๐ (๗.๑) ของวัตถุเจือปนอาหารดังกล่าว”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๐/๒ ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒๘๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง วัตถุเจือปนอาหาร ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

“ข้อ ๑๐/๒ ฉลากของวัตถุเจือปนอาหารที่ผลิตเพื่อส่งออกจะแสดงข้อความเป็นภาษาใดก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ประเทศผู้ผลิต

(๒) เลขสารบบอาหาร หรือเลขสถานที่ผลิตอาหาร หรือชื่อและที่ตั้งของสถานที่ผลิตอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

(๓) รุ่นที่ผลิตโดยมีคำว่า “รุ่นที่ผลิต” กำกับไว้ด้วย หรืออาจแสดงข้อความอื่นที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้”

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ปิยะสกล สกลสัตยาทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข